

Tejster. BIOFOTO/Arthur Christiansen.

Tejst, *Cephus grylle*

På den sorte fjerdragt danner vingedæksfjerene et stort hvidt spejl. Yngler fåtalligt på små øer i Kattegat og enkelte andre steder.

– Danmarks Dyreverden 7, 246-49.

Tejst, ældre nydansk d.s., lån fra norsk jf. oldnord. þeisti, færøisk teisti; formentlig et lydord efterlignende fuglens pibende »ist,ist« (dens skånske navn) under flugten (1), jf. *tist* nedenfor.

Dykke(r) og *hovede* o. 1700 (2), det sidste navn

måske til anden fugl, sml. gravand s. 49; *sildeperris*, *-piris* Bornholm 1763ff (3), om efterledet se søkonge; omtydet til *Sildeper* (4); *sødue* Bornholm o. 1770 (5), *makrelfugl* Anholt 1801 (6); Fyn, Rørvig, Hesselø (7); *tist* Vejrø i Kattegat 1824 (8), Hirsholmene 1852 (9), *tistand*, *krageand*, *bagand*, *marsvinfugl*, *ålge* og *Klaus* 1852 (10), *perdrikker*, *perdrik* 1852ff; Kertemindeegnen, ØMøn (11) omtydet til *Per Drikker* (12) og *drikand* Sejro (13), »stikker hovedet ned i vandet som om den ville tage sig en ordentlig slurk« (12); *grylletejste* 1875 (14) forledet måske af oldnord. grjot 'sten', fuglen opholder sig på stenede kyster

(15), men navnet nok snarere af grylle 'småklynke', se engpiber s. 338.

Strækhals Skagen, i sommerdragt fyrtonde Vendssyssel (16); *hestemåge*, -mukke ved Kerteminde (17), *svartsfugl* 'sort-' Lendemark ØMøn (17), *blankekniv* Bornholm (18).

Grønland: *serbak*, *sergvak*, *serfaq* efter stemmen, i sommerdragt (NGrønland) *kernertarssuk* 'den sorte'; ØGrønland: *nuerniakak* 'som er taget med fuglepil', ungen: *kuparmiuarak*, *kuparmiok* 'revneboeren' (19).

LITTERATUR: (1) 626 413; (2) 170 1909,54; (3) 693b 1,621; 451b 738; 785 105; 388 (1950); (4) 388 (Bornh. 1951); (5) 165 30,1936, 122,202; (6) 389 1801,4,51; (7) 451b 736; 388; (8) 165 22,1928,65; (9) 451 410; (10) 451 342,408,410; (11) 451 410; 388; (12) 707 17; (13) 248 3,145; 707 17; (14) 451b 736; (15) 659 7,214; (16) 202c 1,229 og 4, 93; (17) 388; (18) 785 236; (19) 562 21,1899, 214; 33,1907,85.

Færøerne: »Ungerne søger man i deres huler formedelst deres fedme og velsmag« (1800; 1).

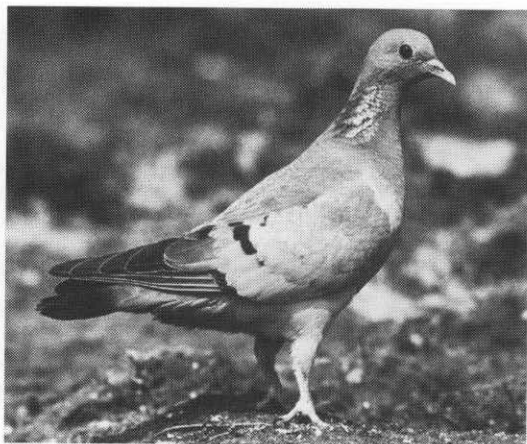
Ordsprog(?): tejsten kan ikke gøre sig glad med mindre dens næb altid er vådt (2). En »tejst« er på Grønland den, der går uden at lukke døren efter sig – fuglen forlader reden ved mindste anledning. Er man lige begyndt på kajakfangst, må man kun jage tejstens unger, så får man sidenhen god sælfangst (3).

LITTERATUR: (1) 500 149; (2) 903 7,70; (3) 547 50,143.

PROSA

Pragtfuld var den at skue. Den lignede i sit sorte fløjelsskrud, der står så skarpt mod den lyse sommerhimmel bagved, en silhuet. Urokkelig som en støtte uden så meget som at dreje hovedet eller blinke en eneste gang kunne den nok drage tanken hen på oldmoders sorte, stive træk i den ovale, sorte ramme derhjemme på væggen C. A. *Rasmussen* (1). De lignede aldeles en lille flotille af hollandske kuf'er med hvidmalede »vinger« ... med sin umådelig bevægelige, blankskinnende hals, det lille hoved og det spidse næb med de hurtige og glidende bevægelser så den ud som en blanding af en hornfisk og en fugl, et eventyrligt amfibium *Achton Friis* (2); det kunne se ud, som hovedet var ved at flyve fra resten af fuglen. *Arne Espgaard* (3).

LITTERATUR: (1) 707 24; (2) 248 3, 144; (3) 202c 4, 93.

Huldue. BIOFOTO/C. J. Andersen.

Due, *Columba*

RINGDUE eller SKOVDUE, *Columba palumbus*; hovedet og hele oversiden er grågrå, bugen lysere, hvide dækfjer danner et bånd tværs over vingen, brystfjerene changerer grønligt eller violetterødt; set på afstand danner to aflange hvide felter en ring omkring halsen. Alm. ynglefugl i skove og plantager, fouragerer ofte på de tilstødende kornmarker. Knoglefund fra yngre stenalder (1).

Den mindre HULDUE, *Columba oenas*, adskiller sig fra ringduen bl.a. med en mørkere fjerdragt og grønne halspletter, den har ingen vingebånd. Få-tallig ynglefugl i det østlige Danmark, ret alm. trækgæst.

– Danmarks Dyreverden 7, 256-67.

Due, fællesgermansk, gammeldansk dufæ, oldnord. dufa; af germansk dubon 'den mørke', hører til indoeuropæisk dheubh 'støvet, tåget, formørket' (2).

SKOVDUE 1591ff (3), ringel-, ringdue 1622f (4), skude, skute Bornholm 1756ff (5) måske fordi »dens kurren ligner stormens hujen i et skibs rigning« (6); *skovsnejl* Kragelund SVJylland (7).

HULDUE o. 1700ff (8), bygger rede i huller i træer, jf. *tutdue* Gribskov (9), tut 'hul i stamme'; *kirke-due* 1776ff (10), *klippedue* Gilleleje (11).

LITTERATUR: (1) 548 47; (2) 626 72; (3) 434 3,805; (4) 434 3, 602; 451 228; (5) 860 19; 3 59; 203 304 (= 'skib'); 785 158; (6) 794 7,1887,51; (7) 596 1947, 42; (8) 170 1909,62; (9) 612d 52; (10) 582 28; 451 389; (11) 233 1941,35.